

Franc Čampa iz Sušja, fotografiran v Minnesoti.

Terezija Francelj iz Kota si je zelo želela priti v Ameriko, vendar za potovanje ni imela denarja. Teta jo je preko pisem seznanila z Jožetom Puceljem, ki je kot 19 leten prišel delat v rudnik na Ely, Minnesota. Po par letih si je opomogel in poslal denar Tereziji. Kmalu po njenem prihodu, leta 1905, sta se poročila in imela sedem otrok.

Terezija je rada kuhala domače slovenske jedi in pela slovenske pesmi.

Pred prvo svetovno vojno so v Ameriko odšli bratje Fortunat (roj. 1890), Janez (roj. 1877), Jože (roj. 1885) in Franc (roj. 1879) Šilc iz Slatnika. Vsi se najverjetneje niso odpravili skupaj. Po Ameriki so potovali kot slepi potniki. Skočili so iz mostu dol na vlak in so se tako peljali zastonj. Jožeta je v Ameriki ubilo v rudniku, druga dva pa sta se vrnila domov.

France je bil v Ameriki samo toliko časa, da je zaslužil, da si je doma velbal klet.

Nande Šilc, fotografiran s hčerkama. On je edini od bratov ostal v Ameriki za vedno. Tretja z desne je njegova žena Marija, ki je kuhala za rudarje. Otroka na sliki sta Fortunatovi hčerki. Na skrajni desni pa je Franc Čampa, Županov ata, prav tako iz Slatnika.

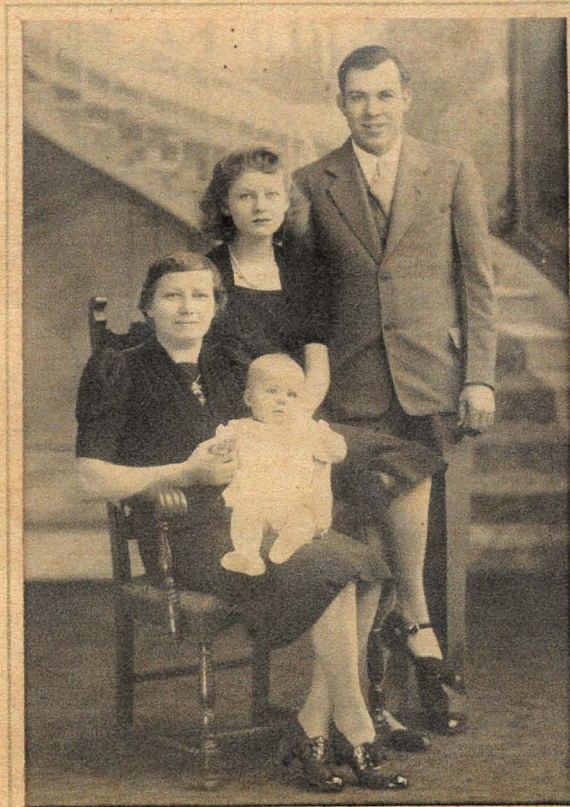
Iz družine Šilc iz Jurjevice so se v Ameriko odpravili dve sestri in brat. Najprej je šla Marija (roj. 1899), ki je za seboj potegnila Johano (roj. 1903) in brata Jožeta (roj. 1905). Sestri sta delali po tovarnah ter kuhali in prali za delavce, Jože pa je kopal zlato rudo.

Johana in Jože s sestrice Pavlinko in bratcem Francetom, fotografirani še doma v Sloveniji.

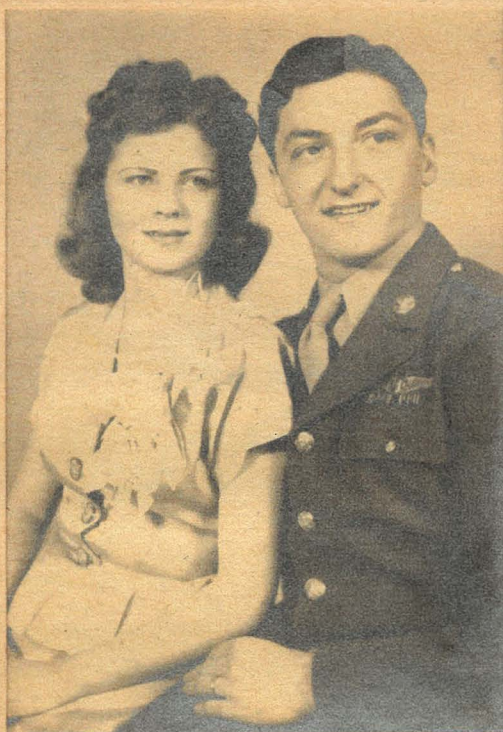
Tako Marija kot Johana, obe sta se v Ameriki poročili dvakrat. Marija se je najprej poročila z Louisom Ivancem, drugi mož pa je bil Frank Perušek. Na fotografiji je Marijin prvi mož z družino.

Raimor Studio
CL. ELAND, O.

Johana je z drugo poroko dobila nazaj priimek Šilc. V naročju drži hčerko Cintijo, poleg nje sta hčerka Sofija Mrše iz prvega zakona, ter drugi mož, po rodu iz Sodražice.

Johanina hči Sofija je bila lepoticica. Tekmovala je na lepotnem izboru, njeno razmerje ust, oči in nosu je ustrezalo takratnim lepotnim standardom. Poročila se je z vojaškim pilotom Edvardom.

Jože (roj. 1905) je prišel v Ameriko leta 1923, star 18 let. Vse do druge svetovne vojne je delal v rudniku. Vmes se je enkrat vrnil v domovino. Leta 1935 se je poročil z Rezko Rigler iz Maršičev, nato pa se je vrnil nazaj čez lužo.

Jože Šilc, fotografiran doma v Jurjevici.

V Ameriki je Jože stanoval skupaj z sodelavci iz rudnika. Na fotografiji je na skrajni levi.

Jože in njegov sodelavec, fotografirana po delu v rudniku.

Jože je večkrat prišel na obisk k sestrama, ki sta živeli skupaj.

Fotografija je nastala med enim izmed obiskov. Levo drži Johana svojo hči Sofijo, poleg sta Jože in Marija.

Johana in Jože, fotografirana med drugo vojno, ki je prinesla krizo tudi v Ameriko. Jožetov rudnik so zaprli. Živet je prišel k sestrama Mariji in Johani, pri katerih je ostal do vrnitve v domovino leta 1946. Doma ga je leta 1964 doletela ista usoda, kot že prej sestri, postal je vdovec, ponovno se je poročil z Marijo Lovšin iz Brež.

V Ameriki je Jože stanoval skupaj z sodelavci iz rudnika. Na fotografiji je na skrajni levi.

Jože in njegov sodelavec, fotografirana po delu v rudniku.

Jože je večkrat prišel na obisk k sestram, ki sta živeli skupaj.

Fotografija je nastala med enim izmed obiskov. Levo drži Johana svojo hči Sofijo, poleg sta Jože in Marija.

Johana in Jože, fotografirana med drugo vojno, ki je prinesla krizo tudi v Ameriko. Jožetov rudnik so zaprli. Živet je prišel k sestram Mariji in Johani, pri katerih je ostal do vrnitve v domovino leta 1946. Doma ga je leta 1964 doletela ista usoda, kot že prej sestri, postal je vdovec, ponovno se je poročil z Marijo Lovšin iz Brež.

Jakob Lovšin iz Slatnika je šel v Kanado okrog leta 1895. Doma je pustil ženo in tri otroke.

Nekaj let se ni nič javil. Nekega dne se je iz Kanade vrnil vaščan iz Slatnika.

Mati ga je preprosila, da je, ko se je vračal, vzel s seboj tudi Jakobovega sina,
17-letnega Janeza. Oče sina v Kanadi sprva ni prepoznal.

Jakob in Janez sta potem skupaj delala na parnem stroju.

Jakob se je na začetku stoletja vrnil domov, Janez je prišel leta 1909 in se poročil.

Leta 1913 je za šest let še enkrat odšel v Kanado.

Tam je dobro zaslužil, tako, da je doma leta 1929 naredil novo hišo.

Ko je izbruhnila druga svetovna vojna, je bilo konec z denarjem.

Fotografija vaščanov iz Slatnika. Janez Lovšin sedi desno.

Sestre Ivanka (roj. 1901), Frančiška (roj. 1897) in Marija (roj. 1895) Lesar iz Kota so se odpravile v Ameriko vsaka posebej.

Frančiška je bila stara 17 let, Ivanka in Marija pa okrog 20.

Odpravile so se na Chisholm v Minesotto.

Zaposlile so se kot gospodinjske pomočnice.

Marija je umrla stara komaj 25 let, za seboj pa je pustila kar pet otrok.

Ivanka je v Ameriko prišla februarja leta 1921. Pripetovala je skupaj s sosedoma Jožetom Gačnikom in njegovimi 16-letnimi sinovi Jožetom ter s Francko Barič z Dolenjske.

Ivanka se je poročila v Ameriki, vendar doma niso vedeli s kom. Njen oče je bil krošnjar. Hodil je tudi po Liki. Stopil je v neko hišo, v veži je zagledal fotografijo svoje hčere poleg nekega moškega. Gospodar mu je povedal, da je to njegov sin, poročen z Slovenko Ivanko. Ivanka in njen mož Ivan Perkovič sta imela dva sinova, eden je duhovnik na Duluthu.

Fotografija iz leta 1952, ob prvem Franckinem obisku domovine. Levo stoji Francka, poleg je njena mati, skrajno desno je Franckina hči Berta.

1952

Anton Merhar iz Prigorice (roj. 1904), je šel leta 1926 v Argentino. Do Francije je šel z vlakom, od tam z ladjo v novi svet. Na začetku je delal na farmi, nato je bil privatni taksist. Leta 1936 se je na željo mame vrnil, se poročil in imel pet otrok. Doma je doživel razočaranje. V Argentini je imel denar, tukaj pa je prišla vojna in vse odnesla.

Fotografija pogreba ameriškega Slovence. Med pogrebci je tudi Merhar Anton.

Janez Ambrožič iz Sušja je šel v Kanado, v Kirkland Lake, leta 1928.

Šel je delat v rudnik.

Za kratek čas se je vrnil domov, se poročil in odšel nazaj v Kanado.

Kasneje je šla za njim tudi žena.

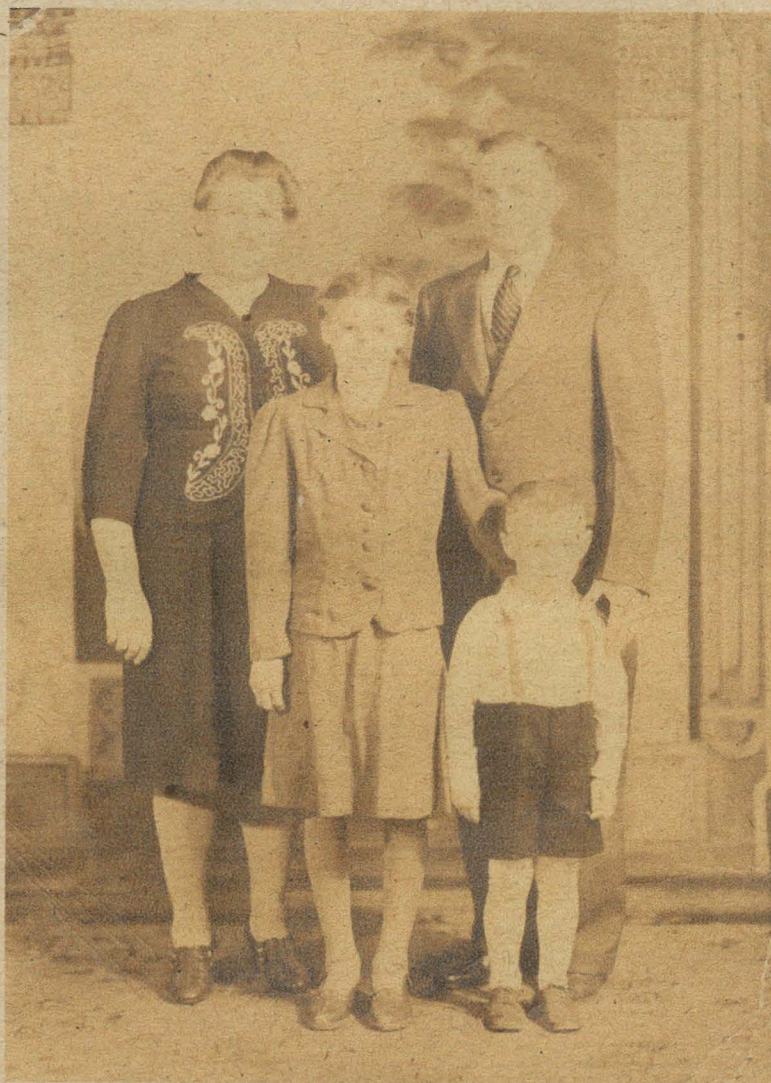

Janez leta 1972, fotografiran s
svojima vnukoma, Janezkom in
Benjaminom.

Francka Ambrožič, Janezova sestra, je odšla v Ameriko leta 1934. Tam ji je Janezova žena našla moža. Francka ga ni nikoli prej videla, poročila se je z njim in kuhala za rudarje.

Fotografija žensk, ki so služile v Ljubljani.
Levo stoji Francka, poleg sta njeni dve sestri,
levo spodaj sedi njena mati.

Franckina družina v Ameriki.

V zakonu Ivane Prelesnik in Janeza Češarka iz Ribnice št. 74, se je rodilo osem otrok. Kar šest od njih, štiri hčerke n dva sinova, se jih je v letih 1906-1912 izselilo v ZDA . Marija je v starosti 39 let umrla v ZDA, v domovino se je po petnajstih letih vrnila le Johana.

Za ostale, razen za Pepco, ki je ostala v New Yorku, je nova domovina postala Minnesota, kjer so fantje delali v rudniku v Evelethu.

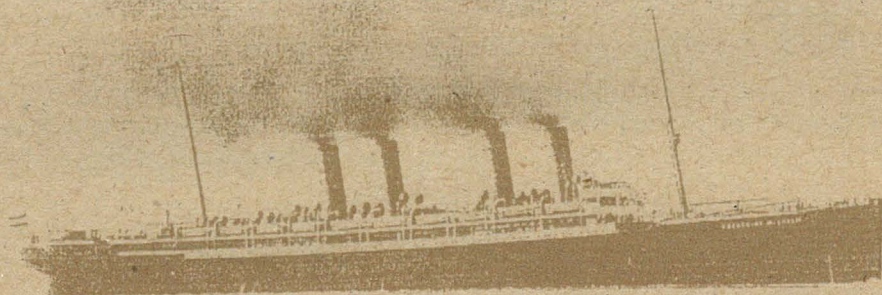
Frank se je 24. Julija 1911 poročil z Marijo Kočever.

Frank Češarek (roj. 1883), se je v Bremnu vkrcal na ladjo Kaiser Wilhelm der Grosse, s katero je 28. julija 1905 priplul v New Yorško pristanišče. Naselil se je v severni Minnesoti, v Evelethu, kjer je živel in delal kot rudar. 23. avgusta 1915 je postal državljan ZDA.

Družina Franka in Marije Češarek - sinova Frank in Anton, v naročju je hči Olga.

Leta 1906 je bratu Franku sledil Janez (roj. 1881), ki si je prav tako dobil delo v rudniku.

S.S. KRONPRINZ WILHELM, 1901 North German Lloyd
Courtesy of Mystic Seaport Museum, Inc., Mystic, CT

DECLARATION OF INTENTION

(Invalid for all purposes seven years after the date hereof)

State of *Maine* } ss. In the *District* Court
County of *Albion* } of *Albion County*
I, *John Česarek*, aged *27* years,
occupation *Miner*, do declare on oath that my personal
description is: Color *White*, complexion *Fair*, height *5 feet 8 inches*,
weight *165* pounds, color of hair *Dark Brown*, color of eyes *Grey*,
other visible distinctive marks *scar on left hand*.
I was born in *Ribnica Austria*
on the *9th* day of *January*, anno

Pismo o nameri, s katerim je Janez Česarek odrekel pokorščino avstro - ogrskemu cesarju in izrazil namen, da postane ameriški državljani.

Pepca Češarek se je izselila leta 1912 v New York, kjer je živela 94 let. V Ameriki si je nadela bolj imenitno ime Josephine. Poročila se je z Rudolfom Skrainarjem iz Ribnice, ki pa je umrl že leta 1939.

Po njegovi smrti se je zaposlila v tovarni slamnikov in s tem preživljala svoje tri otroke. Ves čas je vzdrževala pisemske stike z materjo, po njeni smrti pa z bratom in njegovimi potomci.

Od leve proti desni: Frančiška, Marija, njuna mati Ivana in Pepca Češarek.

Franciška (roj. 1894), se je na Eveleth izselila leta 1908, stara komaj 14 let. Že čez dve leti se je poročila z Antonom Lavričem (roj. 1880), ki je bil prav tako iz Ribnice. V zakonu se jima je rodilo pet otrok. Umrla je leta 1990, v starosti 96 let. Tudi ona je redno pisala domov.

Franciška s hčerko Francis ter
Agnes Prelesnik.

Z družino Česarek je povezan tudi Štefan Prelesnik (roj. 1889), iz Hrovače. Po smrti bratranca Franka se je poročil z njegovo vdovo Marijo Kočever Česarek. Ob poroki je tudi Štefan že bil vdovec, saj mu je prva žena Josephine umrla. Štefan je iz Bremna v New York priplul na ladji Kron Prinz Wilhelm 27. maja 1906. Kot večina izseljencev, je tudi on delal v rudniku. Ameriški državljanje postal 19. decembra 1925.

Štefan je v Ameriko privabil tudi brata Franca in Karla ter 16. letno sestro Agnes, da bi si zaslužila za doto. Agnes se nikoli več ni vrnila domov, čeprav je imela veliko željo. Njen sin je bil med drugo svetovno vojno letalec. Zabičala mu je, da nad Slovenijo ne sme odvreči nobene bombe.

Gregor Mihelič (roj. 1876), iz Otavic se je okrog leta 1890 izselil na Ely Minesotta. V mestu je spoznal Marijo Levstik (roj. 1876) iz Žlebiča, ki je, stara komaj 15 let, prišla k svoji sestri. Od doma se nista poznala, čez dve leti, 1893, sta postala mož in žena. Kupila sta si kos zemlje, Gregor pa si je služil denar kot gozdar.

Gregor Mihelič

Leta 1902, kmalu po rojstvu sedmega otroka, se je Gregor med podiranjem dreves poškodoval.

Kar 18 mesecev si je zdravil nogo v Duluthu. Leta 1904 se je odločil, da se z družino vrne v Ribnico. Svojo namero je uresničil, v mestu je kupil staro hišo, ki je imela gostilniško dovoljenje.

Na zemljišču je naredil novo hišo in odprl moderno gostilno, ki je kmalu uspela. Leta 1911 se je z dvema inovoma vrnil v ZDA.

V Washingtonu je sadil jabolčne nasade, nato pa se je odpravil proti Aljaski kopat zlato rudo. Tik pred prvo svetovno vojno se je vrnil domov, da bi odpeljal v Ameriko celo družino.

Zaradi birokratskih zapletov, mu to ni uspelo. Od prihoda v domovino do konca vojne se je v družini Mihelič rodilo še šest otrok.

Mati Marija se ni želela nikoli več vrniti v Ameriko, nasprotno pa so to storili hči Karolina ter sinovi Jože, Luis in Stanko.

Marija Mihelič s sinom Stankom, leta 1937.

Stanko Mihelič (roj. 1907) se je odpravil k sestri in bratu v Ameriko leta 1930. Od začetka je Stanko delal po različnih, slabo plačanih službah. Že doma se je naučil trgovanja z mesom, zato si je dobil službo v manjši trgovini v "slovenski soseski" v Lorrainu, blizu Karolinine hiše. Nato se je podal delat v rudnike v Kanado. Stanko je za pokrivanje študijskih stroškov pošiljal denar tudi bratu Jožetu.

Stanko, fotografiran pred glavnim ameriškim simbolom blagostanja, zastavo.

Leta 1946 je v Sloveniji umrl oče Gregor. Posestvo je bilo namenjeno najstarejšemu sinu Luisu, ta pa ga ni želel, saj si je ustvaril družino v Ameriki. Druga dva sinova, Frenk in Ludvik, sta bila že mrtva, Jože je doktoriral in si utiral pot na univerzi, Karolina pa ni prišla v poštev, ker je bila ženska. Tako se je za posestvo odločil Stanko, saj v Ameriki ni imel ne posesti, ne družine. Po prihodu domov se je kmalu poročil z Angelco. Oba sta spravila domačo gostilno na dober nivo.

Jože Zajc, (roj. 1880), iz Kota je šel v Ameriko dvakrat. Prvič je šel za tri leta, nato se je vrnil, se tu poročil in leta 1913 zopet odšel. Leta 1919 se je vrnil za vedno in postal krošnjar. Štirikrat se je peljal čez morje. Da je videl več sveta, je šel vsakič skozi drugo pristanišče. Na morju ga je enkrat dobil vihar. Eni so kleli, eni molili, bil je cel direndaj. V Ameriki sta bila tudi dva njegova brata in sestra. Tam je bil včlanjen v Baragovo društvo. Delal je v rudniku. Ko je nastopila prva svetovna vojna, so se italijanski in avstrijski rudarji dajali med seboj, kdo je boljši. Jože je enkrat pošteno pretepel enega Italijana, da je bil ves plav.

Jože Zajc

Tone Prijatelj iz Dolenjih Lazov se je leta 1925 odpravil v Kanado. Najprej je delal v rudniku, potem pa se je vrnil domov, se tukaj poročil in vzel ženo s seboj. Leta 1928 je šel za njim tudi brat France. Ko sta si opomogla, je France imel črpalko, Tone pa je postal tolmač.

Tone s ženo

Alojzij Klaus iz Sušja je šel leta 1928 za deset let v Ameriko. Šel je k svoji sestri Rozi, za katero ni znano, kdaj je šla.

Žena je doma ostala s štirimi otroki na revni kajži. Najmlajši otrok je bil star dva meseca. Ko se je Alojzij vrnil, je pestoval 10-letno deklico, češ če te nisem tedaj, te bom pa sedaj. Od začetka je bilo tudi v Ameriki zanj zelo hudo, saj ni bilo dela. V Ameriko sta prišli tudi njegovi sestri Karolina in Minka.

Roza Klaus, fotografirana pred njeno hišo v Ameriki.

Leta 1909 se je družina Križman (oče Matija, mati Angela, hči Albina in sin Matija) iz Ribnice št. 20 izselila v Cleveland.

Pozneje so se preselili v Chicago.

Od začetka je oče dobival priložnostna dela, mati pa je kuhala in prala delavcem. Ko sta si opomogla, sta odprla mesarijo.

Angela Križman, roj. Šilc iz Jurjevice.

Johana Mihelič iz Kota se je v Ameriko odpravila okrog leta 1925. Šla je zato, ker se je v Ameriko odpravljala neka ženska iz vasi in je želela s seboj družbo. Z njo naj bi šla Johanina sestra Marija, vendar je bila ona bolj "cmerava" in si je premislila. V Ameriki se je Johana poročila z Lesarjem iz Nemške vasi, katerega je verjetno poznala že od prej in z njim imela tri hčere: Agnes, Jackie in Jenny (Ivanka).

Tam je delala v tovarni.

Johana pred svojo hišo
v Clevelandu.

Fotografija Johanine hčerke Ivanke.
Zadaj na sliko je napisala:
Preljuba teta Marija. Tukaj sem slikana
na deli. Delam na computer.
Za spomin od vaše nečakinje, Ivanka

JAVNI ZAVOD
MIKLOVA HIŠA
ŠKOLNA KNJIZNICA